

- недовіра до непрозорого ринку страхування та фінансової системи загалом;
- немає дієвої системи захисту прав споживачів страхових послуг;
- фінансова необізнаність громадян у страхових продуктах;
- низька платоспроможність населення;
- неринкова поведінка страховиків щодо споживачів;
- низький рівень кваліфікації страхових посередників.

Для вирішення проблеми пенсійного забезпечення Україна та її громадяни мають дієві інструменти. Пенсійний Фонд України не в змозі самостійно забезпечувати навіть мінімальний рівень потреб громадян пенсійного віку. Але він наразі залишається єдиним джерелом доходів для нинішніх пенсіонерів. Для громадян середнього віку є фінансові установи, за допомогою яких можливо забезпечити гідне життя в поважному віці. Страхові компанії можуть бути повноправними учасниками системи недержавного пенсійного страхування, виконуючі важливу соціальну функцію стабілізації рівня життя громадян у пенсійному віці або при дожитті до похилого віку. Незважаючи на суттєві переваги програм накопичувального страхування життя, вони ще не досить поширені на теренах нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Фінансові, соціальні та правові аспекти пенсійної реформи в Україні. Світовий досвід та українські реалії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/uploads/article/2017-PENSII.pdf>
2. What's the Median Retirement Savings by Age. Synchrony: [Electronic recourse] - Access mode: <https://www.synchronybank.com/blog/median-retirement-savings-by-age/>
3. How much should you have saved by age. Forbes: [Electronic recourse] - Access mode: <https://www.forbes.com/advisor/personal-finance/how-much-should-you-have-saved-by-age/>
4. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

*Лисьонкова Н. М., канд. екон. наук, доцент, Васільєва К. О., магістр,
Український державний університет залізничного транспорту*

Економічна безпека підприємства є одним з ключових факторів його успішного функціонування та конкурентоспроможності на ринку. Економічна безпека підприємства визначається як стан захищеності його від негативних впливів зовнішнього та внутрішнього середовища, який забезпечує стабільний розвиток та досягнення поставлених цілей. Економічна безпека підприємства має багато складових, серед яких особливе місце займає фінансова складова [1].

Фінансова складова економічної безпеки підприємства характеризує ступінь захищеності його фінансових ресурсів, а також ефективність їх використання. Фінансова безпека підприємства залежить від багатьох факторів,

таких як рентабельність, ліквідність, платоспроможність, фінансова стабільність, фінансова незалежність, фінансовий ризик тощо. Формування фінансової безпеки підприємства потребує розробки та реалізації ефективної стратегії фінансового менеджменту, яка передбачає оптимізацію функцій планування, організації, координації, контролю та аналізу фінансової діяльності.

Формування фактори, якими можна оцінити рівень фінансові безпеки підприємства є дуже актуальною проблемою в умовах нестабільності економічного середовища. З одного боку, підприємство повинне мати достатньо фінансових ресурсів для забезпечення своєї життєдіяльності та розвитку. З іншого боку, підприємство повинне бути готовим до можливих загроз та викликів, які можуть поставити під сумнів його фінансову стабільність. Тому необхідно визначити основні критерії та показники фінансової безпеки підприємства, а також методи їх розрахунку та аналізу [2].

Одним з таких критеріїв є фінансова рівновага підприємства, яка відображає співвідношення між активами та пасивами, а також між довгостроковими та короткостроковими зобов'язаннями. Фінансова рівновага показує, наскільки підприємство може забезпечити своєї ліквідність та платоспроможність, а також наскільки воно залежить від зовнішнього фінансування. Для оцінки фінансової рівноваги підприємства можна використовувати такі показники, як коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти фінансового левериджу, коефіцієнти фінансової незалежності тощо.

Іншим критерієм є фінансова ефективність підприємства, яка відображає ступінь досягнення його цілей та задоволення його інтересів за допомогою фінансових ресурсів. Фінансова ефективність показує, наскільки підприємство може забезпечити свою рентабельність та конкурентоспроможність, а також наскільки воно оптимально використовує свої фінансові можливості.

Фінансова безпека підприємства є ключовим показником його стійкості до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищах. Вона включає в себе фінансову складову, яка визначає ефективність фінансового менеджменту та прийняття рішень. Незважаючи на численні дослідження, єдиного підходу до визначення фінансової безпеки не існує, і багато питань залишаються відкритими. Сучасна нестабільна економіка потребує глибокого аналізу цього питання, оскільки фінансова безпека пов'язана з національною та економічною безпекою країни.

Фінансова складова є багаторівневою системою з численними підсистемами, кожна з яких має свою структуру та напрямки розвитку. Вона впливає на всі процеси на підприємстві та дозволяє оцінити інші елементи системи забезпечення економічної безпеки. Зміни у зовнішньоекономічних взаємодіях спричинили новий етап розвитку української економіки, акцентуючи увагу на фінансову безпеку як основний критерій стабільності.

Механізм забезпечення фінансової безпеки полягає у реалізації заходів для досягнення максимально можливого рівня платоспроможності та ліквідності активів. Це передбачає формування оптимальної структури капіталу, поліпшення планування та прогнозування діяльності. Негативний

вплив на фінансову безпеку можуть мати як зовнішньо- так і внутрішнє середовище, а також непередбачені обставини.

Формування нової системи управління фінансами є основною стратегією для поліпшення фінансового стану та забезпечення фінансової безпеки. Фінансова безпека може бути визначена як захист діяльності підприємства від негативних зовнішніх і внутрішніх факторів, що дозволяє своєчасно реагувати на загрози і адаптуватися до несприятливих умов.

Список використаних джерел:

1 Єрмоленко О.А., Гречихін В.Р. Аналіз впливу внутрішніх та зовнішніх загроз на фінансову безпеку підприємства. *Приазовський економічний вісник. Електронний науковий журнал*. Запоріжжя. Класичний приватний університет. №5(10). 2018. 450 с. С.200-203

2 Лисьонкова Н.М., Коковіхіна О.О., Бойко Д.І. Грошово-кредитна безпека як складова фінансової безпеки держави. *Економіка і фінанси*. №2. 2017 С. 11-18

ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Литовченко О. Ю., канд. екон. наук, доцент, Буревич С., здобувачка передвищої освіти, ВСП «Житлово-комунального фахового коледжу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова»

Сучасний розвиток економічних процесів в Україні відбувається в умовах високого ступеню різноманітних загроз. До вже давно існуючих економічних та соціальних проблем, фінансових криз та ризиків, пов'язаних з невизначеністю розвитку, додалася війна. Вона внесла свої деструктивні корективи: деякі підприємства вщент зруйновані, а решта не має змоги нормально функціонувати або працюють збитково, а деякі, навіть, вимушені призупинити виробництво чи взагалі припинити діяльність. Подібні ситуації наносять відчутний удар по економіці держави, підриваючи можливість створення національного доходу та формування запасу фінансової міцності країни, що дуже важливо під час воєнного стану, коли кошти потрібні як ніколи. Тож означені проблеми потребують сучасного вирішення, адже, як відомо, в екстремальних умовах виживає той, хто вміє швидко пристосуватися до ситуації. Саме тому першочерговою задачею менеджменту на рівні підприємств є пошук альтернативних, а головне дієвих шляхів покращення їх фінансового стану, що у свою чергу сприятиме покращенню економічного стану держави [1].

У сучасних економічних умовах діяльність кожного, навіть невеликого за обсягами діяльності підприємства, відіграє свою значиму роль у відновленні та покращенні стану важкої економічної ситуації, що склалася. У вирішенні подібних питань зацікавлене широке коло учасників ринкових відносин, адже всі країни взаємопов'язані та взаємозалежні. До прикладу, це складна ситуація з імпортом українського зерна та інших продовольчих товарів, що несе загрозу